

Tversted Borger- og Turistforening
Att.: Gert Nielsen
Østervej 10
9881 Bindslev

Kystdirektoratet
J.nr. 23/09697-18
Ref. Anne Garne-Dalgaard
28-05-2024

Afgørelser vedr. etablering af vandreruten Naturring Tversted inden for klitfredningslinjen

Ansøgning

I har den 11. december 2023 søgt om dispensation fra naturbeskyttelseslovens¹ § 8 til afmærkning af vandreruten, opsætning af en informationstavle, udskiftning af en bro, opsætning af to bænke og etablering af en boardwalk inden for klitfredningslinjen på nedenstående matrikelnumre i Tversted, 9881 Bindslev, Hjørring Kommune.

Matr.nr. 4d, 15af, 16ah, 18ad, 21h, 22au, 23k, 34bs, 8a, 8bx, 38u, 38az, 35ab, 39ft, 9t, 9fn, 39bb, 95b og 8c, Tversted By, Tversted.

Den 25. marts 2024, er der, efter dialog med Kystdirektoratet, indsendt tilpasninger til projektet, angående boardwalken. Kystdirektoratet tager i denne afgørelse udgangspunkt i disse tilpasninger.

Dispensation

Kystdirektoratet giver dispensation efter naturbeskyttelseslovens § 65b, stk. 1, jf. § 8, samt klitfredningsbekendtgørelsen² § 1, jf. § 4, til ruteafmærkning med pæle, informationstavle, udskiftning af broen, opsætning af to bænke og etablering af en boardwalk, samt gravearbejde og kørsel i det nødvendige omfang, i forbindelse med etablering af disse anlæg.

Dispensationen gælder kun klitfredningslinjen. I skal selv undersøge, om jeres projekt kræver tilladelse efter anden lovgivning.

Dispensationen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år efter, at den er meddelt, jf. naturbeskyttelseslovens § 66, stk. 2.

¹ Lovbekendtgørelse nr. 1392 af 4. oktober 2022 om naturbeskyttelse.

² Bekendtgørelse nr. 1061 af 21. august 2018 om klitfredning.

Vilkår for dispensation

Dispensationen er meddelt på følgende vilkår:

- Der må ikke foretages terrænændringer i forbindelse med anlægsarbejderne, ud over det, der er nødvendigt for arbejdets udførelse
- Kørsel inden for klitfredningen skal begrænses til et minimum uden for lovligt anlagte veje
- Eventuel overskudsjord fra gravearbejder/udgravning skal køres bort til en placering uden for de klitfredede arealer
- Arealerne, der berøres af anlægsarbejdet, skal efterlades ryddeligt og reetableres til oprindelig tilstand
- Der må opsættes maksimalt 10 pæle til afmærkning af ruteforløbet
- Der anvendes neutrale træpæle
- Ruteforløbet etableres på eksisterende stier
- I forbindelse med etableringen af ruteforløbet, må der ikke udlægges materiale på stierne
- Anlægsarbejderne må ikke foretages i perioden fra 1. marts til 1. september af hensyn til ynglende padder
- Boardwalken fjernes i sin helhed, hvis områdets tilstand ændrer sig således, at en boardwalk ikke længere er nødvendig, for at kunne færdes mellem Tversted Søerne og strandbredden

Afgørelsen kan påklages

Afgørelsen kan påklages inden for fire uger.

I må ikke udnytte dispensationen før klagefristen er udløbet. Hvis der bliver klaget over afgørelsen, er dispensationen ikke gældende før klagesagen er færdigbehandlet. I vil få direkte besked fra Kystdirektoratet med oplysninger om, hvordan I skal forholde jer, hvis der bliver klaget over afgørelsen.

I kan se en klagevejledning i bilag 2.

Redegørelse for sagen

Tversted Borger- og Turistforening ønsker at etablere vandreruten Naturring Tversted. Vandreruten vil være en ca. 20 km lang rute, der fører gående rundt i området omkring Tversted. Den nordligste del af ruten ligger inden for klitfredningslinjen og følger her eksisterende trampestier i klitterne eller strandbredden. Se figur 1.

Fig. 1. Ortofoto 2023. Det orange skraverede område markerer det klitfredet areal. De umatrikulerede arealer ud til kysten samt stranden er dog også omfattet af bestemmelserne om klitfredningen. Den røde streg markerer vandreruten Naturring Tversted.

En stor del af rutens forløb, inden for klitfredningslinjen, følger vandreruten Nordsøstien.

I forbindelse med den nye fredning ”Tverstedes Grønne Front”, som blev godkendt i Fredningsnævnet i 2021, er et stykke af Nordsøstien blevet ændret, så det forløber i naturen mellem Tversted by og kysten. Naturring Tversted følger, for størstedelen, også dette nye ruteforløb af Nordsøstien.

Naturring Tverstedes ruteforløb strækker sig over 19 forskellige matrikler inden for klitfredningslinjen. Og derudover forløber den på umatrikuleret areal på strandbredden.

Naturstyrelsen Vendsyssel har givet fuldmagt til ruteforløbet på de statsligt ejede matr. nr. 4d og 8c, Tversted By, Tversted.

Ligeledes har Hjørring Kommune, som grundejer, givet fuldmagt til ruteforløbet på matr.nr. 39bb, Tversted By, Tversted.

De resterende matrikler er privatejet. Her er der indhentet fuldmagt fra ejerne af matr.nr. 9t, 9fn og 95b, Tversted By, Tversted.

Ejerne af matr.nr. 34bs, 8a, 8bx, 38u, 38az, 35ab og 39ft, Tversted By, Tversted har accepteret ruteforløbet i forbindelse med fredningen ”Tverstedes Grønne Front”.

Der er ikke indhentet fuldmagt fra ejerne af matr.nr. 15af, 16ah, 18ad, 21h, 22au og 23k Tversted By, Tversted, da Naturring Tversted her følger Nordsøstiens forløb på strandbredden.

I ansøgningen om Naturring Tversted er der søgt om dispensation til følgende forhold:

Afmærkning med pæle

Ruten afmærkes med pæle i neutralt træ, med små vejviser-skilte påsat. Se figur 2. Da Naturring Tversted i vid udstrækning følger Nordsøstien, anvendes de eksisterende pæle til vejvisning, hvor det er muligt. Hjørring kommune anslår, at der skal opsættes 8-10 nye pæle i forbindelse med afmærkningen af Naturring Tversted.

Fig. 2. Billede fra ansøgningen. Afmærkningspæle og beskrivelse af vejviser-skilte.

Informationstavle

En informationstavle om ruten og naturen i området ønskes opsat ved parkeringspladsen på Tannisbugtvej ved nedkørslen til stranden. Informationstavlen vil blive placeret ved siden af andre informationstavler, i nærheden af toiletbygningen. Se figur 3. Informationstavlen udføres i neutralt træ og kommer til at ligne informationstavlen om Tversted Strand, der allerede findes på samme placering. Se figur 4.

Fig. 3. Ortofoto 2023. Den røde prik markerer placeringen af informationstavlen

Fig. 4. Billede fra Google Street View. Viser informationstavlen om Tversted Strand på samme placering som den ansøgte Toiletbygningen i baggrunden.

Udskiftning af bro over Tversted Å

På et umatrikuleret areal ved Tversted Ås udløb, ud for Naturstyrelsens matrikel 1cn, Tversted by, Tversted, (se figur 5) ønskes en eksisterende gangbro udskiftet. Den nye bros fundament og udseende svarer til den eksisterende. Se figur 6. Den nye bro udføres i vanger og brædder af eg og monteres på robinie pæle. Broens spændvidde er ca. 10 m og broen bliver 80 cm bred.

Fig. 5. Ortofoto 2023. De røde prikker markerer broens overgang. De røde streger markerer de vejledende matrikelskel.

Fig. 6. Billede fra ansøgningen. Den eksisterende bro over Tversted Ås udløb.

Bænke ved "tankesteder"

Langs med ruten vil der blive etableret "tankesteder" med bænke, hvor vandrere kan holde pause på turen. Ansøgningen omfatter to bænke inden for klitfredningslinjen. Den ene bæk ønskes placeret ved Uggerby Ås udløb og den anden bæk ønskes placeret ved bunkeren på matr. 38u, Tversted by, Tversted. Se figur 7.

Fig. 7. Billede fra ansøgningen. Det orange skraverede område markerer det klitfredet areal. De umatrikulerede arealer ud til kysten samt stranden er dog også omfattet af bestemmelserne om klitfredningen. Den grønne stiplede linje markerer Naturring Tversted og de hvide prikker markerer "tankestederne" inden for klitfredningslinjen.

Ifølge ansøgningen får bænken ikke karakter af udsigtsbænk, da de placeres lavt i terrænet og gerne op ad eksisterende beplantning.

Figur 8 viser et eksempel på den type bænk, der tænkes anvendt ved "tankestederne".

Fig. 8. Billede fra ansøgningen. Eksempel på bænk.

Boardwalk mellem Tversted Søerne og strandbredden

Ved Naturring Tversted's forløb mellem Tversted Søerne og strandbredden ud for matr.nr. 8c, Tversted By, Tversted, ønskes en boardwalk etableret, for at føre ruten igennem en strækning med strandsump. Se figur 9 for boardwalkens placering.

Fig. 9. Billede fra ansøgningen. De røde streger markerer Naturring Tversted. Den grønne streg markerer forløbet med boardwalk. De sorte streger markerer de vejledende matrikelskel.

I den oprindelige ansøgning, indsendt den 11. december 2023, er boardwalken angivet til at være ca. 76 m lang og 80 cm bred. Kystdirektoratet varslede afslag til etablering af en boardwalk på denne baggrund. Herefter henvendte Hjørring Kommune, som samarbejder med Tversted Borger- og Turistforening om Naturring Tversted, sig med argumentation til fordel for en boardwalk. Efter dialog mellem Hjørring Kommune og Kystdirektoratet, fremsendte kommunen, den 25. marts 2024, et forslag med tilpasninger til ansøgningen angående boardwalken.

I den tilpassede ansøgning er boardwalken angivet til at være ca. 55 m lang og 80 cm bred. Den etableres med en højde på mellem 25 og 45 cm, så den følger terrænet nedenunder og etableres dermed uden terrænregulering. Ligeledes er der fri vandpassage nedenunder. Den opbygges af robinie pæle, der sættes i jorden for ca. hver 1,7 m. Der boltes vanger og brædder af egetræ på. Se figur 10 for et eksempel med samme konstruktion.

Fig. 10. Billede fra ansøgningen. Eksempel på boardwalk med samme konstruktion

Boardwalken etableres ved siden af den eksisterende sti, da denne sti er en del af en afmærket ride-rute. Boardwalken vil følge den eksisterende sti parallelt gennem strandsumpen. Se figur 11.

Fig. 11. Billede tilsendt af Hjørring Kommune. Viser placeringen af boardwalken.

Stien mellem Tversted Søerne og stranden er gradvist blevet vådere og vådere på grund af den dynamiske strand og fordi, der flyder grundvand ud på stranden. Grundvandet blokeres af klitdannelser og igennem de sidste 10 år har stien været oversvømmet store dele af året.

Da stien ofte er oversvømmet, bliver der lavet alternative ruteforløb igennem bevoksningen i klitterne, ligesom der bliver lagt fiskekasser, brædder og andet materiale ud på stien, for at gøre den farbar. Se figur 12.

Fig. 12. Billeder tilsendt af Hjørring Kommune, taget den 22. marts 2024. Viser tilstanden af stien mellem Tversted Søerne og stranden, samt materialer lagt ud for at gøre stien farbar.

Naturstyrelsen Vendsyssel har givet fuldmagt til at boardwalken etableres på den statsligt ejede matr.nr. 8c, Tversted By, Tversted.

Ligeledes har Hjørring Kommune givet dispensation til etableringen efter Naturbeskyttelseslovens § 3.

Området hvor Naturring Tversted ønskes etableret, er omfattet af fem arealfredninger – Vesterklit, reg.nr. 02732.02, Flodbæk, reg.nr. 02749.01, Tversted Grønne Front, reg.nr. 08234.00, Tversted Å, reg.nr. 02749.00 og Uggerby Ås udløb, reg.nr. 03220.00.

Både den østligste ende af vandreruten, omkring Tversted Søerne, og den vestligste ende, ved Uggerby Ås udløb, ligger inden for område med fredskov.

Vandreruten går igennem et større område med fortidsminde areal, med reference til 2. verdenskrig. Ligesom der langs kysten, på begge sider af Tannisbugtvej, findes beskyttede jorddiger fra 2. verdenskrig.

Den østligste ende af vandreruten, omkring Tversted Søerne, ligger inden for skovbyggelinje.

Vandreruten krydser to områder med åbeskyttelseslinje, ved Tversted Å og Uggerby Å. Ligeledes krydser ruten tre beskyttede vandløb.

Stort set hele ruteforløbet, inden for klitfredningslinjen, ligger i § 3-beskyttet natur. Her findes beskyttet hede, sø, mose og overdrev.

Vurdering efter lovgivning om international naturbeskyttelse

I behandlingen af en ansøgning om dispensation fra klitfredningslinjen skal Kystdirektoratet vurdere, om det ansøgte kan påvirke Natura 2000-områder eller dyre- og plantearter på habitatdirektivets bilag IV. Læs evt. mere herom i bilag 1.

Natura 2000

Den vestligste del af Naturring Tversted (Mellem Tversted Å og Uggerby Å, en strækning på ca. 1,6 km) ligger i Natura 2000-område nr. 5, Uggerby Klitplantage og Uggerby Ås udløb. Natura 2000-området omfatter habitatområde nr. 5. På søterritoriet langs med kysten på hele vandrerutens strækning ligger Natura 2000-område nr. 1, Skagens Gren og Skagerrak. Natura 2000-området omfatter habitatområde nr. 1.

Det nærmeste fuglebeskyttelsesområde, nr.5, ligger ca. 5,5 km mod nordøst. Udpegningsgrundlaget for Natura 2000-områderne ses i bilag 3.

Kystdirektoratet bemærker, at der inden for området med rutens forløb forekommer de kortlagte habitatnaturtyper klitlavning (2190) i ringe tilstand, grårisklit (2170), grå/grøn klit (2130), havtornklit (2160) og klitlavning (2190) i moderat tilstand, havtornklit (2160), grå/grøn klit (2130), grønrisklit (2170), enebærklit (2250) og hvid klit (2120) i god tilstand og rigkær (7230) i høj tilstand. Derudover findes der urtebræmmer (6430) omkring Tversted Å, også ved broovergangen ved åens udløb.

Ligeledes bemærker Kystdirektoratet, at der er kortlagt levested for odder, der er på udpegningsgrundlaget for habitatområdet, ved Uggerby Ås udløb, i umiddelbar nærhed af rutens vestligste forløb.

Det er Kystdirektoratets vurdering, at det ansøgte ikke i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke Natura 2000-området væsentligt. Ved vurderingen er der særligt lagt vægt på projektets begrænsede karakter og at etableringen af ruteforløbet følger allerede eksisterende stier.

Det ansøgte vil således efter Kystdirektoratets vurdering ikke medføre en væsentlig påvirkning af de naturtyper, levesteder og/eller arter, som området er udpeget for at bevare, og der er derfor ikke behov for en nærmere konsekvensvurdering.

Bilag IV-arter

På baggrund af et generelt kendskab til bilag IV-arters forekomst i Danmark og deres valg af levested samt gennemgang af offentlige databaser, vurderer Kystdirektoratet, at lokaliteten er et potentielt levested for bilag IV-arter.

Markfirben er registreret i området, men da ruteforløbet følger eksisterende stier, vurderes påvirkningen af markfirben og deres yngle- og rastepladser at være uændret.

Det samme gør sig gældende for registrering af dværgflagermus, brunflagermus og vandflagermus omkring Tversted Søerne, samt registrering af oddere ved Uggerby Ås udløb. Her følger ruteforløbet også eksisterende stier. Derudover lægges der i vurderingen vægt på, at der i forvejen er en del menneskelig aktivitet i området ved søerne og ved åens udløb.

Spidssnudet frø og strandtudse er også registreret flere steder i ruteforløbets område. Blandet andet ved de vandfyldte lavninger øst for Uggerby Ås udløb og ved Tversted Søerne.

Særligt ved søerne har Kystdirektoratet været opmærksomme på, om etableringen af en boardwalk vil kunne påvirke paddernes levesteder. De våde partier på stien gennem strandsumpen, der holdes lysåbent af bl.a. menneskelig færdsel, er levesteder for både strandtudse og spidssnudet frø, i et ellers stærkt tilgroet område. En boardwalk vil dirigere den menneskelige færdsel væk fra stien og denne vil derfor, sandsynligvis, blive mere tilgroet.

Hjørring Kommune har været behjælpelige med at oplyse om paddernes levebetingelser i området. Kyststrækningen ved Tversted Søerne er meget dynamisk og levesteder forsvinder og opstår hele tiden. På nuværende tidspunkt er der egnede levesteder på en 1,4 km lang strækning omkring søerne. Hjørring Kommune vurderer, at paddebestanden ikke påvirkes i området, da den økologiske funktionalitet ikke forringes, idet der hele tiden opstår nye levesteder. Kystdirektoratet tilslutter sig denne vurdering.

Kystdirektoratet vurderer på denne baggrund, at det ansøgte projekt ikke vil medføre beskadigelse/ødelæggelse af plantearter eller yngle- eller rasteområder for nogle af de dyrearter, der fremgår af habitatdirektivets bilag IV.

Kystdirektoratet bemærker desuden, at den begrænsede færdsel på stien, på baggrund af etableringen af en boardwalk, til gengæld giver grobund for flere af områdets plantearter, hvoraf flere er rødlistede arter. Ligeledes vil en boardwalk være med til at mindske slid på de naturtyper, der omgiver stien, da dannelsen af alternative ruter, for at undgå den oversvømmede sti, formentlig vil ophøre.

Begrundelse for afgørelsen

Det ansøgte ligger inden for klitfredningslinjen og forudsætter derfor dispensation efter naturbeskyttelsesloven.

Det følger af naturbeskyttelseslovens § 8, at der ikke må foretages ændring i tilstanden inden for klitfredningslinjen. Dispensation fra bestemmelsen forudsætter, at der foreligger "særlige tilfælde", jf. naturbeskyttelseslovens § 65 b, stk. 1.

Det fremgår af lovbemærkningerne til en ændring af naturbeskyttelsesloven i 1994 - "kystloven" - at det vil være muligt at opnå dispensation fra klitfredningen til at etablere mindre foranstaltninger til støtte for friluftslivet og dermed til fremme af

turismen. Mindre foranstaltninger er f.eks. toiletbygninger, informationstavler og skilte samt andre beskedne opholdsfaciliteter. Det er en forudsætning for at opnå dispensation, at anlægget placeres og udføres under hensyntagen til den omgivende natur.

Afmærkningspæle og informationstavle

Der er søgt om dispensation til at afmærke vandreruten Naturring Tversted med vejviser-pæle, samt at opsætte en informationstavle med information om vandreruten og naturen i området.

Kystdirektoratet vurderer, at der er tale om anlæg, der er omfattet af den ovennævnte lovbemærkning, for så vidt angår afmærkningspæle og informationstavlen.

Det vurderes ligeledes, at der er tale om beskedne anlæg, som ikke vil påvirke oplevelsen af kystlandskabet nævneværdigt.

Kystdirektoratet har ved vurderingen lagt vægt på, at der er tale om simple vejviser-pæle i neutralt træ, i et begrænset antal.

I forhold til informationstavlen, er der i vurderingen lagt vægt på, at tavlen ønskes placeret ved en parkeringsplads og i umiddelbar nærhed af en lignende tavle.

Kystdirektoratet giver på denne baggrund dispensation til afmærkning af vandreruten og opsætning af informationstavlen, på betingelse af de nævnte vilkår.

Udskiftning af bro over Tversted Å

Der er søgt om dispensation til at udskifte den eksisterende bro over Tversted Ås udløb.

Kystdirektoratet vurderer, at udskiftningen ikke vil ændre nævneværdigt på oplevelsen af kystlandskabet, da den nye bro udseende og konstruktion svarer til den eksisterende bro.

Kystdirektoratet har ved vurderingen, herudover, lagt vægt på, at ved etableringen af Naturring Tversted, vil to længere ruteforløb krydse åen over denne bro, da Nordsøstien også forløber her.

Kystdirektoratet giver på denne baggrund dispensation til udskiftning af broen over Tversted Ås udløb, på betingelse af de nævnte vilkår.

Bænke ved "tankesteder"

Der er søgt om dispensation til at placere to bænke inden for klitfredningslinjen. Henholdsvis ved Uggerby Ås udløb og ved bunkeren på matr.nr. 38u, Tversted By, Tversted.

Kystdirektoratet vurderer, at de to bænke, med et enkelt og naturligt udseende, ikke vil virke markante i landskabet og derfor heller ikke vil ændre nævneværdigt på oplevelsen af kystlandskabet.

Kystdirektoratet har ved vurderingen lagt vægt på, at bænkenes placering i tilknytning til en afmærket vandrerute og i nærheden af andre anlæg eller bevoksning og derved ikke står alene i landskabet.

Kystdirektoratet giver på denne baggrund dispensation til at placere de to bænke, som ansøgt, på betingelse af de nævnte vilkår.

Boardwalk mellem Tversted Søerne og strandbredden

Der er søgt om dispensation til etableringen af en boardwalk ved rutens forløb mellem Tversted Søerne og strandbredden, for at føre ruten igennem et område med strandsump.

Kystdirektoratet lægger til grund for afgørelsen, at Tversted Søerne er en meget besøgt naturattraktion og at besøgende her også besøger stranden, samt at der i forvejen er en etableret sti igennem klitterne, men at denne sti ikke er farbar på grund af oversvømmelse.

Oversvømmelserne skyldes den meget dynamiske strand i området og at der flyder grundvand ud fra det bagvedliggende område. Grundvandet blokeres af klitdannelserne og har igennem de sidste 10 år oversvømmet stien.

Kystdirektoratet vurderer, at boardwalken er tilpasset landskabet i tilstrækkelig grad til, at den ikke vil fremstå markant i klitlandskabet. Placeringen er valgt, således at boardwalken bliver mest muligt skjult i landskabet, af mindre klitter og bevoksning. Ligeledes betyder tilpasningerne af boardwalkens udformning, at denne bliver så kort som muligt.

På denne baggrund vurderer Kystdirektoratet, at der er tale om et særligt tilfælde, der kan begrunde en dispensation til etablering af en boardwalk på den ansøgte placering og på betingelse af de nævnte vilkår.

Kystdirektoratet har vurderet det ansøgte i forhold til international lovgivning om naturbeskyttelse og konkluderet, at der ikke er hensyn, der taler afgørende imod opsætningen af afmærkningspæle og informationstavle, udskiftningen af broen over Tversted Å, opsætningen af bænke, samt etableringen af en boardwalk. Se afsnittet "Vurdering efter lovgivning om international naturbeskyttelse".

Med venlig hilsen

Anne Garne-Dalgaard
annga@kyst.dk

Bilagsliste:

Bilag 1: Lovgivning

Bilag 2: Klagevejledning

Bilag 3: Udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området

Afgørelsen er også sendt til:

- Hjørring Kommune, hjoerring@hjoerring.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, dn@dn.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, Hjørring, hjoerring@dn.dk
- Friluftsrådet centralt: fr@friluftsradet.dk
- Friluftsrådet, Kreds Vendsyssel v/ Thomas Elgaard Jensen, vendsyssel@friluftsradet.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, natur@dof.dk og dof@dof.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, Hjørring, hjoerring@dof.dk
- Dansk Botanisk Forening, Jyllandskredsen, dbf.oestjylland@gmail.com
- Dansk Kano og Kajak Forbund, miljo@kano-kajak.dk
- Danmarks Jægerforbund, sager@jaegerne.dk
- Miljøstyrelsen, Østjylland, ojl@mst.dk
- Fredningsnævnet for Nordjylland, nordlige del, nordjyllandnord@fredningsnaevn.dk
- Naturstyrelsen, Vendsyssel, vsy@nst.dk (Lodsejer)
- De berørte private lodsejere

Afgørelsen offentliggøres desuden på Kystdirektoratets hjemmeside, www.kyst.dk.

Bilag 1: Lovgrundlag

Naturbeskyttelsesloven

Af naturbeskyttelseslovens³ § 8 fremgår, at der ikke må foretages ændringer i tilstanden af klitfredede arealer. Formålet med bestemmelserne om klitfredning er at sikre, at arealerne nær kysten bevares så uberørte som muligt. Hermed varetages landskabelige, biologiske og rekreative hensyn.

Forbuddet mod tilstandsændringer betyder bl.a., at der ikke må opføres bebyggelse, foretages terrænændringer eller etableres beplantning inden for klitfredningen. Der må heller ikke foretages gravearbejde, etableres hegn, placeres campingvogne og lignende, arealerne må ikke afgræsses, og der må ikke foretages udstykning, matrikulering eller arealoverførsel, hvorved der fastlægges skel.

En række ændringer er dog umiddelbart undtaget fra forbuddet. Undtagelserne fremgår af lovens § 8a. Kystdirektoratet har desuden mulighed for at dispensere til visse anlæg, eller hvis der er tale om et særligt tilfælde, jf. lovens § 65b.

Af klitfredningsbekendtgørelsens⁴ § 1 fremgår, at det på de klitfredede arealer blandt andet ikke er tilladt at fjerne beplantning eller indretninger, der tjener til sandflugtens dæmpning, køre med motorkøretøjer uden for lovligt anlagte veje, at opstille telte og lignende eller at foretage gravearbejde, at cykle eller ride uden for lovligt anlagte veje.

Kystdirektoratet kan gøre undtagelse fra forbuddene, jf. § 4.

Af hensyn til de nationale interesser, der er knyttet til kystområderne, administreres bestemmelserne om klitfredningslinjen meget restriktivt. Der dispenseres desuden kun, når dispensationen vil være uden konsekvenser for den fremtidige administration af klitfredningen.

Lovgivning om international naturbeskyttelse

Ifølge habitatbekendtgørelsen⁵ skal Kystdirektoratet, før der gives dispensation fra klitfredningen, vurdere om det ansøgte i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt (en væsentlighedsvurdering). Direktoratet vurderer i den forbindelse, om det ansøgte kan påvirke områdets naturtyper og levesteder samt de arter, som området er udpeget for at bevare.

Hvis det ikke kan udelukkes, at det ansøgte kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, skal der foretages en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger på Natura 2000-området under hensyn til bevaringsmålsætningen for det pågældende område. Viser vurderingen, at projektet vil skade det internationale naturbeskyttelsesområde, kan der ikke meddeles dispensation til det ansøgte.

³ Lovbekendtgørelse nr. 1392 af 4. oktober 2022 om naturbeskyttelse.

⁴ Bekendtgørelse nr. 1061 af 21. august 2018 om klitfredning.

⁵ Bekendtgørelse nr. 1098 af 21. august 2023 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

Kystdirektoratet er desuden forpligtet til at varetage beskyttelseshensyn til en række dyr og planter (arter på habitatdirektivets bilag IV) over alt i landet, det vil sige uanset om de forekommer inden for et af de udpegede Natura 2000-områder eller udenfor. Der kan ikke gives dispensation fra klitfredningen, hvis det ansøgte kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder for de pågældende dyrearter eller ødelægge de pågældende plantearter.

Bilag 2: Klagevejledning

Kystdirektoratets afgørelse kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet.

Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentliggjort på vores hjemmeside, regnes fristen dog altid fra offentliggørelsen. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller helligdag, forlænges klagefristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- adressaten for afgørelsen
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører
- offentlige myndigheder
- en berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Der klages via Klageportalen, der kan findes på www.naevneneshus.dk, eller alternativt på www.borger.dk og www.virk.dk. Der logges ind med MitID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen.

Det koster 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer i gebyr at indgive en klage. Betaling foregår via Klageportalen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis man ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal man sende en begrundet anmodning til Kystdirektoratet. Kystdirektoratet videregiver herefter anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt anmodningen kan imødekommes.

Fristen for eventuelt søgsmål ved domstolene er 6 måneder, jf. § 88, stk. 1, i naturbeskyttelsesloven.

Bilag 3: Udpegningsgrundlag for Natura 2000-områderne

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 5		
Naturtyper:	Forklit (2110)	Hvid klit (2120)
	Grå/grøn klit* (2130)	Klithede* (2140)
	Havtornklit (2160)	Grårisklit (2170)
	Skovklit (2180)	Klitlavning (2190)
	Enebærklit* (2250)	Næringsrig sø (3150)
	Brunvandet sø (3160)	Vandløb (3260)
	Å-mudderbanke (3270)	Urtebræmme (6430)
	Rigkær (7230)	Stilkeke-krat (9190)
	Skovbevokset tørvemose* (91D0)	Elle- og askeskov* (91E0)
Arter:	Bæklampret (1096)	Havlampret (1095)
	Odder (1355)	

Naturtyper og arter, der udgør det gældende udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. Tal i parentes henviser til de talkoder, som benyttes for naturtyper og arter fra habitatdirektivets bilag 1 og 2. * angiver, at der er tale om en prioriteret naturtype. Udpegningsgrundlag for habitatområder er blevet revideret som beskrevet i basisanalysen.

Udpegningsgrundlaget er gennemgået i 2018-22. Bæklampret (1096) er ikke tilstede i habitatområde nr. 5. Den nævnte art gennemgås derfor ikke yderligere.

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 1		
Naturtyper:	Sandbanke (1110)	Rev (1170)
	Forklit (2110)	Hvid klit (2120)
	Grå/grøn klit* (2130)	Klithede* (2140)
	Havtornklit (2160)	Grårisklit (2170)
	Skovklit (2180)	Klitlavning (2190)
	Søbred med småurter (3130)	Kransnålalge-sø (3140)
	Næringsrig sø (3150)	Brunvandet sø (3160)
	Vandløb (3260)	
Arter:	Stavsild (1103)	Marsvin (1351)

Naturtyper og arter, der udgør det gældende udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. Tal i parentes henviser til de talkoder, som benyttes for naturtyper og arter fra habitatdirektivets bilag 1 og 2. * angiver, at der er tale om en prioriteret naturtype. Udpegningsgrundlag for habitatområder er blevet revideret som beskrevet i basisanalysen.

Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 5		
Fugle:	Rørdrum (Y)	Hedehøg (Y)
	Plettet rørvgatel (Y)	Trane (Y)
	Hjejle (Y)	Tinksmed (Y)
	Mosehornugle (Y)	Natravn (Y)
	Hedelærke (Y)	Markpiber (Y)
	Rødrygget tornskade (Y)	

Fugle, der udgør det gældende udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. I parenteserne står "T" for trækfugl og "Y" for ynglefugl. Udpegningsgrundlag for fuglebeskyttelsesområder er blevet revideret som beskrevet i basisanalysen.

(fra [Natura 2000-planen 2022-27](#))